

SPRAWOZDANIE Z IV SPOTKANIA GRUPY ROBOCZEJ DS. OCEN ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

W dniach 28-29 listopada 2011 r. w Płocku odbyło się IV posiedzenie Grupy Roboczej ds. Ocen Oddziaływania na Środowisko krajowej sieci organów zarządzania środowiskowego „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju” połączone z wyjazdem studyjnym sfinansowanym z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 w ramach projektu: *Wsparcie funkcjonowania sieci organów środowiskowych i instytucji zarządzających funduszami unijnymi „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju” oraz Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska jako koordynatora działań sieci*. Ponadto drugiego dnia spotkania uczestnicy zapoznali się z zagadnieniami ochrony środowiska przed polami elektromagnetycznymi w aspekcie ocen oddziaływania na środowisko i praktycznymi właściwościami funkcjonowania oraz eksploatacji Stacji Elektroenergetycznej Podolszyce.

W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, regionalnych dyrekcji ochrony środowiska, Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, instytucji zarządzających oraz instytucji wdrażających programy operacyjne.

Na spotkanie została zaproszona Pani Joanna Kopczyńska, radca ministra w Ministerstwie Środowiska, Departament Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, przewodnicząca Grupy Roboczej ds. Nowej Perspektywy Finansowej 2014-2020, celem nawiązania współpracy pomiędzy grupami w zakresie przygotowania nowej perspektywy w kontekście ocen oddziaływania na środowisko. Wygłosiła prezentację pod tytułem „Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko a programy polityki spójności 2014 - 2020”. Zaprezentowała w niej przede wszystkim czym jest tworzenie programów operacyjnych, w jaki sposób Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska i regionalne dyrekcje ochrony środowiska mogą włączyć się w przygotowanie programów oraz jak ważna jest dobrze zaopiniowana strategiczna ocena oddziaływania na środowisko dla programów operacyjnych. Zaprezentowała również projekty łączące ze sobą aspekt gospodarczy i środowiskowy w kontekście nowej perspektywy.

W dalszej części spotkania rozpoczęto dyskusję w przedmiocie prezentacji.

Jako pierwszy zabrał głos Pan Michał Maćkiewicz, Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego, Zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej, poruszył temat kosztów dofinansowania projektów regionalnego programu operacyjnego i tzw. luki finansowej.

W odpowiedzi pani Kopczyńska wskazała, iż wysokość stopy dofinansowania określona jest w rozporządzeniu Unijnej Komisji Europejskiej i zależy ona od klasyfikacji danego regionu. Wskazała także na projekty, które posiadają stopień dofinansowania pomniejszony o dochód, jaki będą generowały w przyszłości. W takiej sytuacji pojawia się luka finansowa. Występuje to zazwyczaj przy projektach z zakresu odpadów i gospodarki wodno-ściekowej. Wspomniała też o nowych zasadach liczenia luki finansowej w projektach.

Następnie Pan Tomasz Kaler, Ministerstwo Środowiska, Departament Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, złożył propozycje, aby członkowie grupy przyjrzeni się potrzebom ochrony środowiska w swoich województwach i zestawili je z wizją finansowania z punktu widzenia centralnego. Pan Kaler zaoferował przygotowanie założeń do tej inicjatywy.

Pani Joanna Kopczyńska zaproponowała, aby członkowie grupy podczas opiniowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko programów nie ograniczali się tylko do samej strategicznej oceny, ale żeby zajęli stanowisko względem całego dokumentu z wyszczególnieniem

co powinno zostać poprawione, na co osoba sporządzająca strategiczną ocenę powinna zwrócić szczególną uwagę. Zauważyła również, że przy tworzeniu projektów należy myśleć horyzontalnie, próbować łączyć aspekt ochrony środowiska z innymi aspektami, gdyż w innym przypadku można nie uzyskać dofinansowania.

Nawiązując do wcześniejszej wypowiedzi Pan Kazimierz Perek, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi, wysunął swoje wątpliwości czy słusznie wydawać pieniądze na plany działań ochronnych, w sytuacji kiedy nie są one egzekwowane.

Z poprzednikiem zgodził się pan Michał Maćkiewicz stwierdzając, że przy programowaniu polityki spójności na lata 2007 – 2013 wiele spraw zostało niedopracowanych, jednocześnie zauważył, iż przy niedopracowanych projektach programów można nie uzyskać dofinansowania.

Pani Joanna Kopczyńska zaproponowała również, aby przy konsultacjach nowego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, łącznie ze strategiczną oceną oddziaływania na środowisko GDOŚ składając uwagi do programu przedstawiła np. propozycje kompensacji przyrodniczych czy innych działań, które powinny znaleźć się w programie. Zarazem pani Kopczyńska wyraziła zdanie, iż organy opiniujące, poprzez rozmowę, wzajemne zrozumienie, chęć pomocy instytucjom zarządzającym i rzetelne zaopiniowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wspólnie mogą przyczynić się do obrony programów operacyjnych.

Następnie pan Michał Maćkiewicz zwrócił uwagę na problem z rozliczeniem wskaźników do programów z powodu źle przygotowanych projektów indykatorywnych, które miały niepoprawnie sporządzone raporty o ocenie oddziaływania przedsięwzięć na środowisko.

Pan Piotr Machański, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Koordynacji i Wdrażania Programów Regionalnych, zauważył, że dobrym rozwiązaniem jest wcześniejsze powiadamianie pracowników regionalnych dyrekcji ochrony środowiska o planowanym programie, np. przez zapraszanie z inicjatywy instytucji zarządzającej pracowników rdoś na spotkania komitetów monitorujących w roli obserwatora.

Pani Joanna Kopczyńska, zauważyła, iż pracownicy rdoś mogą wesprzeć swoją wiedzą instytucje zarządzające na etapie przyjmowania kryteriów dla projektu, gdyż istnieje możliwość, że Komisja Europejska zarządzi, aby część kryteriów miała charakter środowiskowy. Zapewniła też, że osoby chętne do wzięcia udziału w spotkaniach komitetów monitorujących same mogą zgłaszać się do instytucji zarządzającej.

Pan Michał Maćkiewicz dodał jeszcze, iż obecnie Urząd Marszałkowski w Łodzi ma duży problem z osiągnięciem wskaźników. Jest zdania, iż pomoc GDOŚ i rdoś byłaby nieoceniona przy rozsądnym planowaniu wskaźników na poziomie całego programu, gdyż jest to niezwykle ważne przy rozliczaniu programu.

Na koniec dyskusji pani Joanna Kopczyńska zaprezentowała projekty dotyczące różnorodności biologicznej, które jednocześnie posiadają aspekt gospodarczy.

W drugiej części spotkania pani Agnieszka Wagner, Przewodnicząca Grupy, podziękowała za ciekawą dyskusję i aktywny udział członków w pracach grupy. Powiadomiła o planowanym V posiedzeniu Grupy, które odbędzie się 14 grudnia 2011 roku w siedzibie Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, w ramach którego przewiduje się spotkanie z przedstawicielami Ministerstwa Finansów oraz zaprezentowanie prezentacji Inicjatywy Jaspers.

Następnie przekazano członkom grupy tabelę przygotowaną przez pana Tomasza Wilzaka, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Departament Ocen Oddziaływania na Środowisko, pt. „*Problemy z zakresu ocen oddziaływania na środowisko i finansowania projektów zidentyfikowane przez Grupę Roboczą ds. Ocen Oddziaływania na Środowisko działającą w ramach Sieci*

"Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju" wraz z propozycją ich rozwiązania" opracowaną na podstawie informacji zebranych przez członków grupy.

Kolejnym punktem spotkania było określenie planów działań grupy w 2012 roku. Wspólnie omówiono tzw. mandat grupy, który został określony na pierwszym posiedzeniu plenarnym Sieci. I tak w głosowaniu jednogłośnie zdecydowano o usunięciu poniższych punktów:

1. *Opiniowanie wytycznych do procedur administracyjnych w zakresie oos oraz wytycznych metodologicznych do sporządzania raportów oos,*
2. *Opracowanie zaleceń do prognoz oddziaływania na środowisko dla programów operacyjnych,*
3. *Rozpoznanie możliwości wspomagania systemu kwalifikacji i screeningu przedsięwzięć przy pomocy check list.*

W skutek dyskusji opracowano dwie propozycje nowego mandatu:

- identyfikacja problemów na styku procedury oceny oddziaływania na środowisko i przyznawania dofinansowania ze środków unijnych w kontekście nowej perspektywy,
- identyfikacja potrzeb w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w procesie przygotowań do nowej perspektywy.

Pan Michał Maćkiewicz zgłosił swoje obawy odnośnie drugiej propozycji: Czy nie wchodzimy w zakres prac Grupy Roboczej ds. Nowej Perspektywy Finansowej 2014-2020?

W odpowiedzi pani Joanna Kopczyńska poinformowała, iż grupa ta koncentruje się na zadaniach wymagających finansowania, a nie na ocenach oddziaływania na środowisko, a także o planowanej współpracy z GDOŚ celem przeprowadzenia międzynarodowych warsztatów z tematyki finansowania różnorodności biologicznej dla krajów korzystających z polityki spójności.

Pan Michał Maćkiewicz wyraził także wątpliwości, czy stwarzanie jednolitych programów rozwoju regionalnego dla wszystkich regionów jest dobrym rozwiązaniem. Przedstawił ewentualność kiedy 16 regionalnych programów będzie jednorodnych oraz kiedy każdy region będzie posiadał odrębny program, a także jakie korzyści lub trudności mogą z tego wynikać.

Następnie pani Agnieszka Wagner poinformowała o zarezerwowanych środkach finansowych na prace grupy na 2012 rok. Poprosiła o przekazywanie propozycji spraw, które można poruszyć z przedstawicielami grup równoważnych z innych krajów europejskich, tak aby w III kwartale 2012 roku rozpocząć działania w zakresie wyjazdów studyjnych. Poinformowała również o możliwości spotkań z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego, aby pokazać jak działa grupa oraz poprosiła o sugestie w jakiej formie miałyby te spotkania się odbywać. Pani Wagner zgłosiła także propozycję przygotowania interaktywnej tabeli, w której członkowie grupy będą mogli wpisywać propozycje prac grupy na lata 2013 – 2014.

Pani Agnieszka Zdanowska, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, poinformowała o pozytywnym wyniku audytu przeprowadzonego przez instytucję zarządzającą z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna. Wykazała jakie trudności napotkał Sekretariat Sieci przy składaniu projektu w zeszłym roku i przy uzyskiwaniu dofinansowania. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego uznało, iż wszystkie działania, które były podejmowane są zgodne z projektem, oraz że Sieć jest przygotowana na wdrożenie nowego projektu. Pani Zdanowska ogłosiła, że ogólne zarysy działań grupy w nowej perspektywie zostaną zaprezentowane na posiedzeniu plenarnym Sieci. Przedstawiła działania kwalifikowalne w ramach działania 3.1 POPT. Są to między innymi koszty posiedzenia komitetów i podkomitetów,

spotkań, delegacji, organizacji konferencji, seminarium, wynagrodzenia umów zleceń, ekspertów, koszty niezbędnych tłumaczeń, koszty wdrażania i zarządzania instrumentami strukturalnymi, koszty zakupu mebli, przedmiotów i materiałów wyposażenia biurowego, koszty przygotowania opracowań, analiz, ekspertyz. Wyraziła również rozważanie możliwości wyrobienia mandatu członka grupy, dzięki któremu delegacje byłyby rozliczane przez GDOŚ a nie przez poszczególne instytucje, a także zapewniłoby to stałych przedstawicieli na spotkaniach grup.

Pani Agnieszka Wagner poruszyła temat wymiany informacji pomiędzy członkami grupy a pracownikami w urzędach, w których pracują. Zaznaczyła, że warto zastanowić się nad możliwościami przekazywania informacjami i formą współpracy.

Pani Dorota Korenicka, Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, zaproponowała połączenie spotkań i zwiedzania inwestycji w poszczególnych regionach z prezentowaniem przez instytucje zarządzające sposobu wdrażania ocen oddziaływania na środowisko w swoich projektach. Pani Korenicka zgłosiła się do przygotowania założeń do tego projektu.

Na koniec Pani Agnieszka Zdanowska nawiązała do wyjazdów studyjnych, które planowane są do realizacji przez grupę, wspomniała też o projekcie „Człowiek i przyroda – Naturalnie” dla osób zaangażowanych w realizację projektów, którego beneficjentem było Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. W ramach powyższego projektu odwiedziła inwestycję w Wielkiej Brytanii i miała możliwość poznania jej wpływu na rozwój regionu, poprawę koniunktury, formę finansowaną ze środków unijnych. Zachęcała do przygotowania założeń merytorycznych wyjazdów za granicę, aby zobaczyć i przekonać się o możliwościach realizacji inwestycji finansowanych ze środków europejskich, w jaki sposób oddziałują na zasoby ludzkie, infrastrukturę, środowisko.

Pan Kazimierz Perek, wspominał o swojej wizycie w Madrycie, którą również odbył ramach wyższej wymienionego projektu. Wyjazd dotyczył powiększania lotniska w Madrycie. Dowiedział się między innymi o trwających 4 lata konsultacjach społecznych. W jego opinii wyjazd ten był efektywną formą wymiany informacji.

Tym tematem zakończono posiedzenie.

W trakcie spotkania zebrano ok. 11 wypełnionych ankiet dotyczących kierunków działań grupy ds. ocen oddziaływania na środowisko, które drogą elektroniczną zostały we wcześniejszym terminie rozesłane do członków grupy.

SEKRETARIAT SIECI
„Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju”
ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa
tel. 22 579 21 69, fax 22 579 21 12
e-mail: sekretariat_sieci@gdos.gov.pl

Przewodnicząca
Grupy Roboczej do spraw Ocen
Oddziaływania na Środowisko
Agnieszka Wagner